

На основі вищевикладеного необхідно внести доповнення в Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 “Основні засоби”: “Витрати, що здійснюються для відновлення втрачених об’єктом економічних вигід, збільшують його балансову вартість шляхом зменшення нарахованого зносу за умови, що вона не буде перевищувати суму очікуваного відшкодування”. Таке доповнення не суперечить Міжнародному стандарту бухгалтерського обліку 16 “Основні засоби”. У бухгалтерському обліку рахунок 15 “Капітальні інвестиції” може бути доповнений спеціальним субрахунком 156 “Капітальний ремонт”.

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Бречка Д.В., студент ОКР «Магістр», спец. «Фінанси» *

**Науковий керівник – Лелюк Ю.М., к.е.н., доцент*

Матеріальною основою будь-якого виробництва є засоби виробництва, які складаються із засобів та предметів праці, що беруть участь у створенні продукту. Але з огляду на відмінність у характері функціонування у процесі виробництва та способі перенесення вартості на створюваний продукт засоби праці набувають економічної форми необоротних активів, а предмети праці — оборотних.

Дослідженням стану, руху, джерел формування та ефективного використання оборотних активів, визначення їх як економічної категорії, а відтак і необхідності нормування присвячено ряд наукових праць таких відомих вчених-економістів, як Афанасьєв М.В., Белоусенко Г.Ф., Бечко В.П., Болдіна Н.Н., Беркут А.П., Бутинець Ю.В., Герасимова Л.М., Губіна І.А., Дем’яненко М.Я., Демчук Л.А., Дропа Я.Б., Малік М.Й., Ковбасюк М.Р., Коваленко М.М., Кондратюк О.І., Мусіяка Ю.Г., Полозенко Д.В., Лісіціан Н.С., Панич С.П., Сопко В.В. та інші. Проте дискусія щодо методики визначення потреби в оборотних активах, їх нормування, джерел формування, показників оборотності продовжують мати місце, але уже не в умовах колективної власності, а в ринкових умовах господарювання і для цього, на нашу думку, є реальні підстави. Саме ці напрямки вимагають поглибленого вивчення з метою подальшого удосконалення.

Метою статті є висвітлення особливостей управління оборотними активами підприємств в сучасних ринкових умовах господарювання.

Оборотні активи як натурально-речовинна категорія — це сукупність матеріально-речовинних цінностей і грошових коштів, які беруть участь у створенні продукту, цілком споживаються у виробничому процесі і повністю переносять свою вартість на виробничий продукт упродовж операційного циклу або дванадцяти місяців з дати балансу (сировина, матеріали, готова продукція, грошові кошти тощо).

В економічній літературі існують різні погляди на сутність оборотних активів. Одні економісти трактують їх як „грошові кошти, авансовані в обо-

ротні виробничі фонди та фонди обігу”, інші вважають, що оборотні активи— це частина капіталу підприємства, вкладена в його поточні активи, або це кошти, авансовані для створення оборотних виробничих активів та активів обігу.

Але оборотні активи включають як матеріальні, так і грошові ресурси. Тому ототожнювати їх тільки з грошовими коштами економічно не обґрунтовано.

Найбільш цілісне визначення сутності управління оборотним капіталом можна дати, ознайомившись з роботами відомого науковця І.О.Бланка, за яким управління оборотним капіталом являє собою систему принципів та методів розробки і реалізації управлінських рішень, пов'язаних із встановленням оптимальних параметрів його обсягу і структури, задоволенням потреб підприємства в окремих його видах та залученням з різних джерел і в різноманітних формах для здійснення господарської діяльності підприємства, забезпеченням умов оптимізації процесу його обертання.

Ключовою у реалізації стратегії підприємства є проблема достатності оборотних активів, механізм їх планування і поповнення, аналіз ефективності використання. Управління оборотними активами являє собою найбільш містку частину операцій фінансового менеджменту і включає такі елементи:

- облік усіх складових оборотних активів за звітний період;
- аналіз причин негативного стану показників обіговості оборотних активів;
- розробку і впровадження в практику роботи підприємства сучасних методів управління оборотними активами;
- контроль за поточним станом найважливіших елементів оборотних активів у процесі фінансово-господарської діяльності підприємства.

Політика управління оборотними активами важлива насамперед з позиції забезпечення безперервності й ефективності поточної діяльності підприємства. У процесі цієї діяльності відбувається зміна величини оборотних активів, що супроводжується зміною короткострокових пасивів. Обидва ці суб'єкти обліку розглядаються, як правило, спільно в рамках політики управління чистим оборотним капіталом [3].

Однією з основних складових оборотного капіталу є виробничі запаси підприємства, що включають у себе: сировину і матеріали, незавершене виробництво, готову продукцію, інші запаси. Фінансовий менеджер повинен виявити можливий результат і витрати, пов'язані зі зберіганням запасів, і прийняти розумне рішення щодо об'ємів закупівлі запасів [1].

Сучасною проблемою сільськогосподарських підприємств є те, що вони розраховують тільки витрати на придбання виробничого запасу, а витрати на обслуговування цього запасу залишаються поза увагою. Сума коштів, яка буде використана на розміщення замовлення, доставку, зберігання не береться до уваги. Тож на підприємствах досить важливо не просто врахувати ці витрати, а і мінімізувати їх. Адже скоротивши витрати можна підвищити прибуток.

Одним із завдань фінансового менеджера з управління дебіторською заборгованістю є визначення ступеня ризику неплатоспроможності покупця, розрахунок прогнозного значення резерву за сумнівними боргами. Фінансовий менеджер має також розробити рекомендації щодо роботи з фактичними або потенційно неплатоспроможними покупцями.

Кошти та їх еквіваленти є найбільш ліквідною частиною оборотного капіталу. До коштів належать гроші в касі, на розрахункових і депозитних рахунках. Фінансовому менеджеру необхідно вирішити питання про оптимальний запас наявних коштів.

Особливості різних джерел формування і принципи різного режиму використання власних і залучених оборотних коштів впливають на ефективність використання оборотних коштів і всього оборотного капіталу. Рациональне формування названих джерел оборотних коштів має значний вплив на процес виробництва, на фінансові результати і фінансовий стан підприємства, сприяє досягненню мети з мінімально необхідними за даних умов оборотними коштами. Тому формування раціональної структури джерел фінансових ресурсів підприємства для фінансування оборотних активів є одним з найважливіших завдань як управління оборотним капіталом, так і фінансового менеджменту в цілому.

Загалом особливості управління оборотним капіталом визначаються структурною належністю господарюючих суб'єктів. Якщо у торговельних підприємств висока питома вага товарів, у промислових і сільськогосподарських підприємств — сировини, матеріалів, то у фінансових компаній переважають грошові кошти та їх еквіваленти [6].

Список використаних джерел:

1. Бланк І. О. Фінансовий менеджмент. /І.О. Бланк// Навч. посібник – К.: Ельга, 2008. – 724 с.
2. Коваленко Л.О., Ремньова Л.М. Фінансовий менеджмент. /Л.О. Коваленко, Л.М. Ремньова// Навч. посібник – 3-тє вид., випр. і доп.. – К.: Знання, 2008. – 483 с.
3. Крамаренко Г.О., Чорна О.Є. /Г.О. Крамаренко, О.Є. Чорна// Фінансовий менеджмент., 2-ге вид: Підручник – Київ: Центр учбової літератури, 2009. – 520 с.
4. Петленко Ю.В. Фінансовий менеджмент. /Ю.В. Петренко// Навч. посібник – К.: Кондор, 2007. – 298 с.
5. Фінансовий менеджмент: Навч. посібник /За ред. проф. Г.Г. Кірейцева// – К.: ЦУЛ, 2002. – 496 с.
6. Фінансовий менеджмент: Підручник/ Кер. кол. авт. і наук. редактор, професор А. М. Поддерьогін.// – К.: КНЕУ, 2005. – 536 с.